

Asiakaspersoonat

Aikuisille osaamista – Kansanopistojen
perus- ja digitaitokoulutusten suunnittelu
käyttäjätuntemuksen avulla.

Toimeksianto

- Suomen Kansanopistoyhdistyksellä on käynnistynyt hanke Aikuisille osaamista - kansanopistojen perus- ja digitaalokoulutusten kehittämiseen liittyen. Koulutusten suunnittelussa halutaan hyödyntää tietoja eri kohderyhmien tarpeista ja tavoitteista oppimiseen liittyen.
- Kehittämistyön edistämiseksi kaivattiin apua sidosryhmätyöpajassa tuotetun aineiston analysointiin ja yhdistelyyn sekä rikastamiseen Jotpa:n toteuttaman kysely- ja haastattelututkimuksen avulla.

Analyysin toteutus

Analyysin lähtökohtana olivat sidosryhmätyöpajassa muodostetut asiakaspersonat, joita validoitiin ja rikastettiin Jotpa-kyselyn ja muun soveltuvan tutkimusaineiston avulla.

Analyysissä pyrittiin tunnistamaan ja kiinnittämään erityistä huomiota:

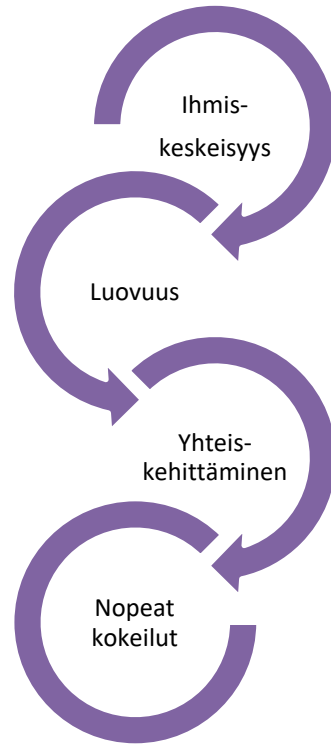
- Kohderyhmän osaamistasoon ja motivaatioon.
- Digitaalisten palveluiden hyödyntämiseen oppimisessa.
- Ohjauksen tarpeeseen.
- Kosketuspisteisiin eri käyttäjäryhmien tavoittamiseen.

Aineiston perusteella syntyi kuusi asiakaspersonaa, jotka kuvaavat eri kohderyhmien tarpeita ja elämäntilanteita.

Persoonat suunnittelun työkaluna

- Asiakaspersoonat ovat fiktiivisiä henkilöitä, joiden tavoitteena on kuvata tietyn kohderyhmän osaamistarpeita ja tavoitteita oppimiselle.
- Fiktiivisyydestä huolimatta persoonien tulisi aina perustua tutkittuun tietoon oletuksien sijaan.
- Asiakaspersoonien tavoitteena on auttaa koulutussuunnittelijoita ymmärtämään paremmin eri kohderyhmien tarpeita ja haasteita oppimiselle, jotta koulutukset vastaisivat paremmin osallistujien tarpeita ja tavoitteita.
- Asiakaspersoonat ovat oivallinen lähtökohta oppimismuotoilun soveltamiselle suunnittelussa.

Palvelumuotoilun periaatteet

Yksinyrittäjä

Yksinyrittäjänä
työskentelee
194 000
suomalaista,
määrällisesti eniten
ikäryhmässä
45 - 54 vuotiaat.

Koulutus:
Ammatillinen
perustutkinto
Ammatti:
Yrittäjä
Ikä: 54

Arki ja toimintaympäristö

Seppo on työskennellyt rakennusalan yrittäjänä viimeiset 30 vuotta. Yrittäjän **arki on välillä kiireistä erilaisissa asiakasprojekteissa**. Samaan aikaan pitäisi huolehtia yrityksen hallinnollisista asioista ja uusien asiakkaiden hankkimisesta. **Omasta hyvinvoinnistakin** tulisi pitää parempaa huolta mutta aikaa ei vain tahdo löytyä kaikelle.

Osaamistarpeet

Seppo pelkää jääneensä digitaidoissa osaamisessaan jälkeen. Paremmat digitaidot auttaisivat yrityksen tehokkaammassa hallinnossa. Seppo haluaisi päivittää osaamistaan myös digimarkkinoinnissa ja kestävä kehityksen liiketoimintamahdollisuuksista ja standardeista, joilla on yhä enemmän merkitystä alihankkijayhteistyössä.

Motivaatio oppimiseen

Sepolla on hyvät valmiudet oppimiseen ja hän **kokee uuden oppimisen itselleen tärkeänä**. Erityisesti Seppoa motivoi oppiminen niissä tilanteissa, joissa opitut asiat realisoituvat **taloudellisena hyötynä** omassa yrityksessä ja opittuja asioita pääsee heti **toteuttamaan käytännössä**.

Haasteet oppimiselle

- **Ajanpuute vaikeuttaa opiskelua**. Opiskelulle on vaikea irrottaa aikaa asiakastyöltä.
- Seppo **ei aina tunnista hyötyjä**, joita oman osaamisen kehittämistä voisi olla yrittäjyyden kannalta.

Miten tukea oppimista?

- **Joustavat**, ajasta ja paikasta riippumattomat koulutukset.
- Koulutuksissa mahdollisuus **verkostoitua ja vertaisoppia muilta yrittäjiltä**.
- Mahdollisuus **linkittää osaaminen heti käytäntöön** ja saada opiskeluun henkilökohtaista ohjausta ja tukea.

Mistä tavoitamme hänet?

- Paikalliset ja alueelliset yrittäjäjärjestöt ja yrittäjyysverkostot.
- Yrittäjätapahtumat.
- Yrittäjille suunnatut alueelliset ja valtakunnalliset lehdet: Kauppa-lehti, Yrittäjä-lehti.
- Facebook
- Hakukoneoptimoidut sisällöt Google-hakua varten.

Nuori aikuinen

"Musta tuntuu, että opettajissa on sellainen ongelma, että ne olettaa että kaikki osaa jo käyttää kaikkia digitaalisia palveluita, ja kun paljastuu että moni ei osakaan, niin ne onkin että "mitä nyt tapahtuu"..."

Oppimisvaikeuksista kärsivien suomalaisten osuus on suurin ikäryhmässä **20-34 -vuotiaat**.

Koulutus:
Ammatillinen perustutkinto
Ammatti: Työtön
Ikä: 18 +

Arki ja toimintaympäristö

Eetu on elämässään **nivelvaiheessa**. Ammatillinen perustutkinto on suoritettu mutta työllistyminen on ollut vaikeaa. **Oppimisvaikeuksien vuoksi itsetunto on matalalla** ja Eetu näkee omat mahdollisuutensa hyvin rajallisina. Eetu asuu tällä hetkellä kotona perheensä kanssa. Itsenäistyminen tuntuu haastavalta ja elämältä puuttuu suunta.

Osaamistarpeet

- Työpaikan hankkiminen vaatii **työhaun dokumenttien laatimista** sekä tekstinkäsittelyohjelmien hallintaa.
- **Sähköinen asiointi** ja **lomakkeiden täyttäminen** tukihakemuksia varten haastavaa.
- Medialukutaito ja lähdekriittisyys.
- Omien vahvuuksien tunnistaminen.

Motivaatio oppimiseen

Eetun **asenteet oppimista kohtaan ovat negatiiviset** ja luottamus omaan oppimiskykyyn on alhainen. Eetu **kaipaasi onnistumisen kokemuksia oppimisessa** ja uskoa omiin mahdollisuuksiin työllistyä ja itsenäistyä lapsuuden perheestään.

Haasteet oppimiselle

- Luottamus omaan kykyyn oppia uutta puuttuu.
- Opintojen aloittaminen ja opiskeluun sitoutuminen.
- Aiemmat huonot kokemukset oppimisesta.

Miten tukea oppimista?

- **Nivelvaiheen tuki kriittinen**
- **Pystyvyyssuskon** ja luottamuksen luominen tärkeää.
- Oppimisvaikeuksien huomioiminen opetuksessa.
- Toiminnallinen ja luova oppiminen.
- Pienryhmän tuki ja vertaisoppiminen.
- Ohjauskeskustelut ammatillisen ohjaajan kanssa.

Mistä tavoitamme hänet?

- Nuoren oma perhe ja lähipiiri
- Ohjaamot
- TE-palvelut.
- Etsivä nuorisotyö
- Armeija
- Oppilaanohjaajat
- Instagram, Tiktok ja Discord
- Hakukoneoptimoidut sisällöt Google -hakua varten.

Vuonna 2022 Suomessa oli **683 635 eläkeläistä** ikäryhmissä **65 - 74**.

Koulutus:
Kansakoulu
Ammatti:
Eläkeläinen
Ikä: 69

Arki ja toimintaympäristö

Aili on ollut eläkkeellä seitsemän vuotta. Hän asuu kotona miehensä kanssa ja kykenee asumaan ja hoitamaan asioitaan itsenäisesti. **Aili kokee välillä hankalana asioiden hoidon verkossa** ja tarvitsee siihen joskus tukea lähipiiriltään: lapsilta ja lapsenlapsilta. Etenkin korona-aikana kaiken asioinnin siirtyminen verkkoon aiheutti Ailille pään vaivaa.

Osaamistarpeet

Aili haluaisi oppia paremmin käyttämään erilaisia **digitaalisia laitteita kuten tietokonetta, tablettia ja kännykkää**. Eniten hän kaipaa tukea sähköiseen asiointiin viranomaisten kanssa terveyteen liittyvissä asioissa ja pankkiasioiden hoitamisessa. Aililla on myös tarve pitää yhteyttä lapsenlapsiinsa ja hän haluaisi oppia paremmin hyödyntämään etäyhteyksiä.

Motivaatio oppimiseen

Ailin asenne uuden oppimista kohtaan on myönteinen ja hänellä on myös aikaa opiskelulle. Hän **tunnistaa parempien digitaitojen hyödyllisyyden ja merkityksen oman arjen kannalta**. Hän näkee digitaalisuuden toisaalta helpottavan elämää etenkin käytännön asioiden hoitamisessa. Toisaalta hän pelkää syrjään jäämistä digitaalisesta kehityksestä.

Haasteet oppimiselle

- Aili kokee välillä **häpeää omasta osaamattomuudesta**, mikä voi estää osallistumisen opintoihin, etenkin etänä.
- Asioiden oppiminen ja mieleen jääminen **vaativat käytännön tekemistä ja harjoittelua**.
- Nopeasti kehittyvät teknologiat ja digitalisaation eteneminen vaativat kykyä soveltaa opittua uudella tavalla.

Miten tukea oppimista?

- Ailin mielestä paras tapa on oppiminen ryhmässä toisten vertaisten kanssa.
- Ihmisten tapaaminen henkilökohtaisesti ja lähiopetuksessa on tärkeää.
- Oppiminen vaatii enemmän aikaa.

Mistä tavoitamme hänet?

- Harrastuspiirit eläkeläisille
- Eläkeläisjärjestöt: Eläkeliitto, Eläkkeensaajien Keskusliitto, Kansallinen senioriliitto
- Sanomalehdet
- Radio
- ET-lehti
- Facebook

Maahanmuuttajanainen

"Minä haluan tehdä! Mutta lasten kanssa tämä on vaikea. Tutustua ihmiset. Minä haluan to be valuable, do something valuable".

Maahanmuuttajataustaisista alle kouluikäisten lasten äideistä alle kolmasosa on suorittanut korkeintaan peruskoulun.

Koulutus:

Peruskoulu

Ammatti:

Kotiäiti

Ikä: 32

Arki ja toimintaympäristö

Aysha hoitaa kotona neljää lasta, joista kaksi on vielä alle kouluikäisiä. Ayshan kotoutumiskoulutus on viivästynyt, koska **päävastuu perheen arjen pyörittämisestä on ollut Ayshalla**. Oma perhe ja yhteisö ovat tärkeitä. Ayshalla on melko rajallisesti aikaa itsensä kouluttamiseen kiireisen perhearjen keskellä mutta hän haluaisi laajentaa elämänsäpiiriään ja oppia suomen kielen työllistyäkseen tulevaisuudessa.

Osaamistarpeet

Ayshan suomen kielen taito ei ole päässyt vahvistumaan viivästyneestä kotoutumiskoulutuksesta johtuen. Puutteellinen kielitaito vaikeuttaa työllistymistä ja kiinnittymistä suomalaisen yhteiskuntaan. Tarvetta voi olla myös ammatilliselle lisäkoulutukselle.

Motivaatio oppimiseen

Aysha motivoituu oppimisesta, jonka **hyödyt konkretisoituvat perheen parempana toimeentulona** ja parantavat lasten sopeutumista kahteen kulttuuriin. Digitaidot ja suomen kielen oppiminen helpottaisivat asiointia viiranomaisten kanssa esimerkiksi lasten koulunkäyntiin ja omaan toimeentuloon liittyen.

Haasteet oppimiselle

Osaamistaso voi vaihdella tässä ryhmässä hyvin paljon. Riippuen aiemmassa koulutuksesta, puutteita voi olla perustaidoissa ja opiskelutaidot voivat olla heikot. Suurin este osaamisen kehittymiselle on kielitaidon puute sekä opiskelun sovittaminen osaksi kiireistä perhearkea.

Miten tukea oppimista?

- Koulutusmahdollisuudet, jotka joustavat ajan ja paikan suhteen.
- Lastenhoidon tarjoaminen osana opiskelua.
- Vertaisoppiminen ja uusiin ihmisiin tutustuminen opiskelujen myötä.
- Omakielinen tai englanninkielinen tuki.
- Laitteiden lainaaminen.
- Yksilöllinen tuki ja ohjaus.

Mistä tavoitamme hänet?

- Vertaisryhmätoiminta maahanmuuttajanaisille
- Kotoutumiskurssit
- TE-toimistot
- Lasten opettajat koulussa

Työperäinen maahanmuuttaja

Työn perusteella myönnettiin

11 428

oleskelulupaa vuonna 2021

Koulutus:

Ammatillinen
perusaste

Ammatti:

Rakennustyömiehes

Ikä: 42

Arki ja toimintaympäristö

Dimitri on työskennellyt keikkatyöläisenä rakennustyömaalla Suomessa pari vuotta. Hänen perheensä asuu edelleen entisessä kotimaassa. Työssään Dimitri on oppinut hiukan suomen kieltä työkaaveiltaan ja tutustunut suomalaiseen työelämään ja kulttuuriin. Dimitri kokee olevansa hiukan irrallaan suomalaisesta yhteiskunnasta ja yhteydet omaan kotimaahan ovat perheen vuoksi tiiviimmät kuin Suomeen.

Osaamistarpeet

- Miten osoittaa tuleville työnantajille oma käytännön työn kautta hankittu osaaminen?
- Miten parantaa suomen kielen taitoa ja luoda verkostoja työelämään?
- Työhaun dokumentit ja tieto suomalaisen työelämän ja yhteiskunnan käytänteistä.

Motivaatio oppimiseen

Dimitri haluaisi jäädä Suomeen töihin ja tuoda tulevaisuudessa perheensäkin tänne. Hän haluaisi kehittää ammatillista osaamistaan ja suomen kielen taitoa, jotta työllistyminen olisi varmempaa ja taloudellinen tilanne parempi. Oleskeluluvan ja perheen yhdistymisen ehtona on myös työllistyminen.

Haasteet oppimiselle

- Aika ja henkilökohtaiset voimavarat voi voivat olla rajalliset.
- Kielitaidon puute voi estää tiedon etsimistä ja koulutuksiin osallistumista.
- Ymmärrys suomalaisen yhteiskunnan rakenteista ja koulutuksen merkityksestä voivat estää opintoihin hakeutumisen.

Miten tukea oppimista?

- Uusien asioiden opiskelu on luontevinta **työn ohessa**.
- **Vertaisoppiminen** muilta kollegoilta.
- Osaamisen tunnustaminen ja työnantajan sitoutuminen osaamisen kehittämiseen.
- Kielen oppiminen mahdollistaisi myös verkostojen luomisen ja kiinnittymisen suomalaiseen yhteiskuntaan.

Mistä tavoitamme hänet?

- Alueellisten työnantajien tavoittaminen.
- Rekrytointiyrietykset
- Maahanmuuttajien yhteisöt
- TE-Palvelut
- Maahanmuuttajien osaamiskeskukset

Työttömyysuhan alainen

Teknologisessa muutoksessa mukana pysyminen on keskimääräistä tärkeämpi syy kouluttautua ikäryhmässä 50 - 59 ja työttömillä.

Koulutus:
Ammatillinen perustutkinto

Ammatti:

Teollisuuden työntekijä

Ikä: 50

Arki ja toimintaympäristö

Risto on työskennellyt samalla työnantajalla tehtaassa viimeiset 30 vuotta. Hän osaa oman työnsä täydellisesti eikä kaipaa nykyiseen työhönsä uutta koulutusta. Työpaikalla käynnistyneet yt-neuvottelut ovat kuitenkin saaneet Riston miettimään tulevaisuutta. Miten uudelleen työllistyminen onnistuu, jos tehtaalta työt loppuvat? Onko hakeuduttava uudelle alalle?

Osaamistarpeet

Ristolla on pitkä kokemus omalta alaltaan ja työstään. Hän kaipaa apua oman osaamisen tunnistamiseen ja sanoittamiseen mahdollista alan vaihtoa varten. Ristoa mietityttää, onko hän digitaidoissaan jäänyt jälkeen muista. Työnhaun tavatkin ovat muuttuneet paljon.

Motivaatio oppimiseen

Riston työ on melko rutiininomais- ta ja alan vaihtaminen on käynyt välillä mielessä. Ristolle **työ on kuitenkin pääasiallisesti toimeentulon lähde** ja elämässä muut asiat ovat tärkeämpiä. Uuden oppiminen houkuttelisi, jos sen avulla tarjoutuisi varma mahdollisuus työllistyä uudella alalla.

Haasteet oppimiselle

- Suhtautuminen uuden oppimiseen voi olla kielteinen, jos osaamisen hyödyt eivät konkreetisoidu uutena työnä tai parempana toimeentulona.
- Koulutuksista on vaikea löytää sopivaa vaihtoehtoa.

Miten tukea oppimista?

- Konkreettisen hyödyn kommunikointi: miten nostat asemiasi työmarkkinoilla osaamismerkkeillä?
- Omien vahvuuksien tunnistaminen.
- Esimerkkien ja vertaisten mallin esiin nostaminen.

Mistä tavoitamme hänet?

- Työpaikan luottamusmiehet
- Työkaverit
- TE-palvelut

Kehittämisehdotukset

Miten jatkaa suunnittelua
asiakaspersoonien avulla?

Kehittämisen eteneminen

Työn seuraavassa vaiheessa suosittelemme soveltamaan oppimismuotoilun lähestymistapaa suunnitteluun.

- Oppimismuotoilun avulla varmistetaan, että osaamisen kehittämisen toimenpiteet kohdistuvat oikeisiin asioihin ja oikeille henkilöille.
- Oppimismuotoilun työkalut takaavat koulutuksille tasalaadun ja sen, että valitut painopisteet kulkevat mukana läpi linjan, vaikka prosessin toimijat vaihtuisivatkin.

Oppimismuotoilu lähestymistapana

Oppimismuotoilu (learning design) on oppijakeskeinen lähestymistapa oppimisen suunnitteluun erilaisissa oppimisympäristöissä. Oppimismuotoilussa sovitamme tietämystä oppijoiden tarpeista ja tavoitteista ymmärrykseemme siitä, miten ihmiset oppivat.

Oppimismuotoilun soveltaminen

Suosittellemme pohtimaan tehtyjen asiakasprofiilien perusteella seuraavia asioita yhdessä:

- Miten asiakasprofiileista nousevat tarpeet ja oppimisen haasteet huomioidaan koulutuksissa?
- Miten tavoitamme erilaiset kohderyhmät ja millaista sidosryhmäyhteistyötä meidän tulisi tehdä alueellisesti ja elinkeinoelämän edustajien kanssa?
- Kuinka monta tunnistetuista asiakasprofiileista haluamme koulutuksellamme tavoittaa ja haluammeko priorisoida tiettyjä kohderyhmiä?
- Onko eri opistoilla mahdollisuus keskittyä eri kohderyhmiin alueelliset erot huomioiden?

Oppimismuotoilun työpohjat

Suosittellemme hyödyntämään jatkokehittämisessä esimerkiksi HAUS:in suunnittelemaa työpohjia oppimismuotoiluun. Työpohjia voi hyödyntää esimerkiksi:

- Oppimistavoitteiden määrittelemiseen **oppijan näkökulmasta**. Tässä voi hyödyntää tehtyjä asiakasprofiileja.
- Koulutuksen rakenteen ja sisältöjen suunnitteluun oppijan näkökulmasta.
- Koulutuksen markkinointiin ja viestintään.

https://www.eoppiva.fi/wp-content/uploads/2020/03/eOppiva_canvat.pdf

Esimerkki oppimistavoitteiden määrittelystä

OPPIMISTAVOITTEET / Mitkä 3 asiaa oppijan pitäisi / ainakin oppia? Miksi?

OHJEET: Pidä oppimistavoitteet konkreettisina ja realistisina. Mieti, ne yksin ei oppijan kannalta; mitä hänen pitäisi oppia? Huolehdi, että oppimistavoitteet ovat sellaisia, joihin todella voidaan vastata lyhyellä digitaalisella koulutuksella. Tavoitteena on, että oppija voi oppimansa asian avulla muuttaa toimintaansa

Case: _____

Pvm: _____

Tiimi: _____

Oppimistavoite 1

Miksi tämä asia pitää oppia?

Mitä toimintaa se muuttaa käytännössä?

Oppimistavoite 2

Miksi tämä asia pitää oppia?

Mitä toimintaa se muuttaa käytännössä?

Oppimistavoite 3

Miksi tämä asia pitää oppia?

Mitä toimintaa se muuttaa käytännössä?

Asiakasprofiilit
auttavat pitämään
fokuksen oppijassa
ja hänen
tavoitteissaan!

Esimerkki rakenteen suunnittelusta

KOULUTUKSEN RAKENNE

OHJEET: Koulutuksen rakenne työstetään oppimissisältöopjassa. Koulutus koostuu moduuleista eli osioista, joissa käsitellään jokin yksi kokonaisuus. Jokaisen moduulin kohdalla on hyvä miettiä, mitä siitä pitäisi oppia. Täytä kunkin osian otsikko laatikkoon, ja laatiin alle oppimistavoitteet.

Case: _____

Pvm: _____

Tiimi: _____

Johdanto

Kerro miksi ja kenelle koulutus on tehty, mitä siitä oppii, miten se etenee, ja kuka / ketkä ovat kouluttajia.

1.

Mitä opin tässä osiossa?

1. _____
2. _____
3. _____

2.

Mitä opin tässä osiossa?

1. _____
2. _____
3. _____

3.

Mitä opin tässä osiossa?

1. _____
2. _____
3. _____

4.

Mitä opin tässä osiossa?

1. _____
2. _____
3. _____

5.

Mitä opin tässä osiossa?

1. _____
2. _____
3. _____

6.

Mitä opin tässä osiossa?

1. _____
2. _____
3. _____

7.

Mitä opin tässä osiossa?

1. _____
2. _____
3. _____

8.

Mitä opin tässä osiossa?

1. _____
2. _____
3. _____

9.

Mitä opin tässä osiossa?

1. _____
2. _____
3. _____

10.

Mitä opin tässä osiossa?

1. _____
2. _____
3. _____

Yhteenveto

Yhteenveto ja kertaus opituista asioista, kannusta oppimisen syventämiseen ja reflektointiin.

Sidosryhmäanalyysi

Sidosryhmäanalyysin avulla suunnittelussa voidaan tunnistaa asiakaspersonien näkökulmasta merkityksellisimmät sidosryhmät ja tunnistaa asiakaspersonien oppimispolusta tärkeitä kosketuspisteitä.

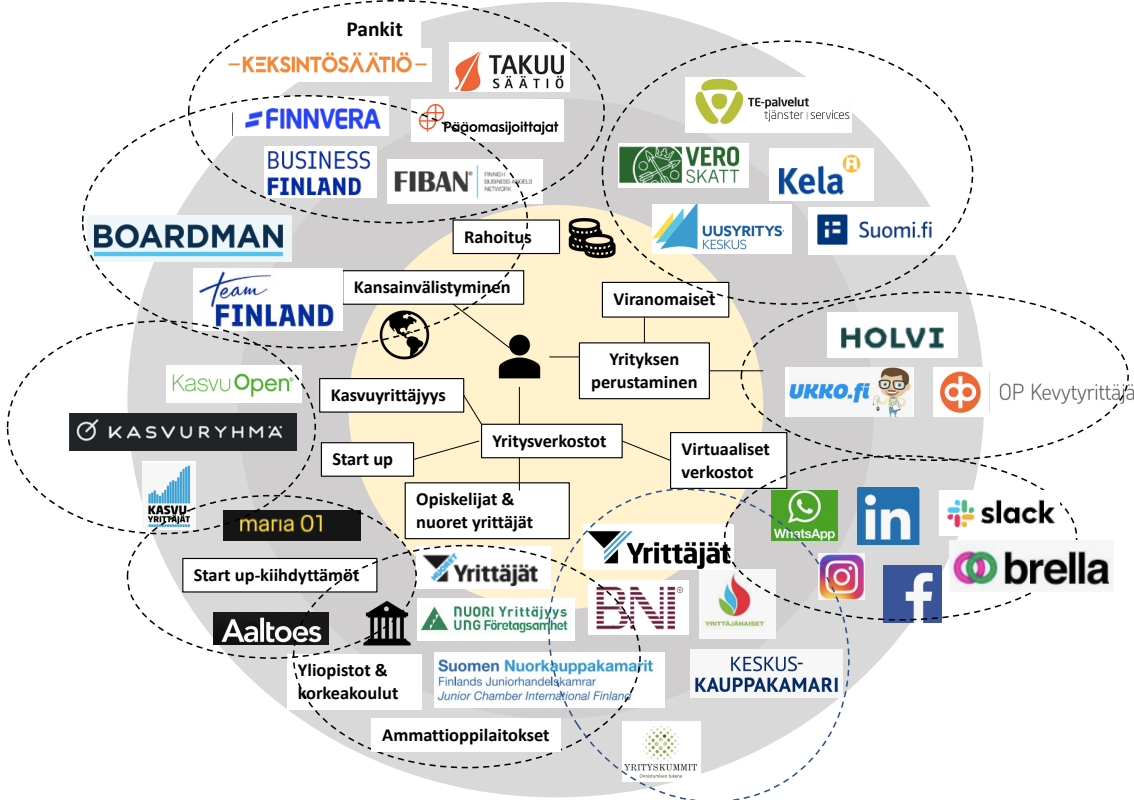
- Ketkä ovat tunnistettujen asiakaspersonien keskeisiä sidosryhmiä?
- Miten tavoitamme asiakaspersonat?
- Miten eri organisaatiot kohtaavat tunnistamamme asiakaspersonat ja kuinka voisimme tuoda heidät mukaan työhömmme?

Sidosryhmäyhteistyön edut

Sidosryhmäyhteistyön systemaattinen hyödyntäminen auttaa koulutusten suunnittelussa ja tarjoamisessa oikeille kohderyhmille:

- Rakennetaan yhteistyössä sidosryhmien kanssa sisältöjä, jotka on tunnistettu hyödylliseksi tavoitellun kohderyhmän kannalta.
- Sidosryhmäyhteistyön ansiosta työlle saadaan lisää resursseja, kun jo suunnitteluvaiheessa on varmistuttu siitä, että sisällöt vastaavat useamman tunnistetun kohderyhmän tarpeita.
- Koulutusryhmät täyttyvät, kun ohjaajat ovat tietoisia tulossa olevista koulutuksista ja osaavat ohjata opiskelijoita koulutuksiin, jotka vastaavat heidän tunnistettuihin tarpeisiinsa.
- Työelämäyhteistyö alueilla vahvistuu, kun kysytään, millainen sisältö palvelisi työntekijöitä tai helpottaisi kohderyhmän rekrytointia ja työssä pärjäämistä.

Esimerkkinä yrittäjän eri sidosryhmiä

Lähteet

Ikääntyneiden digiosallisuutta edistävä ryhmätoimintamalli, opinnäytetyö Matero Sari 2021.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/505537/Matero_Sari.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Maahanmuuttajanaisten kokemuksia kieli- ja kotoutumiskurssista

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/14705/Tuovinen_Tiina.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Nuorten digitaidot ja digituki kartoitus 2021

https://dvv.fi/documents/16079645/20502009/DVV_Nuortendigitaidot_kartoitus_raportti_2021.pdf

Työelämän ulkopuolella olevien maahanmuuttajanaisten digitaalinen arki - Digiteknologioiden sulauttaminen osaksi jokapäiväistä elämää ja julkisten sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttöä. Nikkilä Anna-Kaisa, 2021.

https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/328720/Nikkila_Anna-Kaisa_tutkielma_2021.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Suomalaisten PK-yritysten digiosaaminen

<https://www.yrittajat.fi/tutkimukset/suomalaisten-pk-yritysten-digiosaaminen-2019/>

Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019. Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162005/TEM_oppaat_10_2019_Tutkimusartikkeleita_kotoutumisesta_20012020.pdf

Tilastot

Maahanmuuton tilastot. Migri

<https://migri.fi/-/maahanmuuton-tilastot-2021-ennatysmaara-haki-oleskelulupaa-tyon-perusteella>

Jotpa-kyselytutkimus. Mitä työikäiset ihmiset ajattelevat jatkuvasta oppimisesta?

https://jotpa.fi/fi/julkaisut/?get_page=fileviewer&file=https://jotpa.fi/openfile/MTY3NDgxNjgwOV9LeXNlbHI0dXRraW11c19NaXTDpF90ecO2aWvDpGlzZXRfaWhtaXNldF9hamF0dGVsZXZhdF9qYXRrdXZhc3RhX29wcGltaXNlc3RhXzlwMjNfc2FhdnV0ZXR0YXZhLnBkZg==?PHPSESSID=dghss259nhi3sn7rkii7c308cl&PHPSESSID=dghss259nhi3sn7rkii7c308cl

Eläketurvakeskuksen tilastotietokanta 2022

https://tilastot.etk.fi/pxweb/fi/ETK/ETK_110kaikki_elakkeensaajat_10elakkeensaajien_lkm/

Kestävän kehityksen tila suomalaisissa PK-yrityksissä

<https://www.businessfinland.fi/48fb89/globalassets/finnish-customers/news/news/2022/business-finland-kestava-kehitys--kyselytulokset-medialle-.pdf>